

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leta 25 K., za pol leta 18 K., za četr leta 6 K. 50 h., za en mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 24 K., za pol leta 12 K., za četr leta 6 K., za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leta 22 K., za pol leta 11 K., za četr leta 5 K. 50 h., za en mesec 1 K. 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znača poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petek-vtorek po 12 h., če se se oznanilo tiska enkrat, po 10 h., če se dvakrat, in po 8 h., če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopriski naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenstvo je v Knaflovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravljenstvo pa v pritličju. — Upravljenstvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Rablji slovanskega bogoslužja.

Zbor škofov v Rimu, ki je bil sklican na posvetovanje zaradi staroslovenskega bogoslužja, se je razsel in zdaj se kmalu pokaže sad tega posvetovanja.

A pravzaprav niti čaketi ni treba, da pride na dan dolična papeževa odločba, zakaj že danes je popolnoma brez vromno, da hoče rimska cerkev oropati južne Slovane starodavnega privilegia in da zadobi staroslovensko bogoslužje smrtni udarec.

Zbor škofov ni ničesar določnega sklenil, ker sploh ni imel ničesar sklepali, nego samo povedati svoje mnenje. Zbor škofov je bil sklican samo, da papežu svetuje, odloči pa papež sam s pomočjo svojih kardinalov.

Papež je naroden Lah in narodni Lahi ali Spanci so tudi njegovi kardinali. Papež in kardinali so vseskoz Slovanom sovražnega mišljenja, zlasti je papež že kot beneški patriarh pokazal, da črti staroslovensko bogoslužje in pomagal je nasprotnikom tega bogoslužja, kadar je bila prilika, rad in izdatno, kakor mu je pač narekovalo njegovo sovrašto do Slovanov.

Sicer pa je papež že med zborovanjem škofov v Rimu posegel v posvetovanja na teroristični način in tako pokazal, česa nam je pričakovati.

Milanski »Corriere della Sera«, čigar zveze z Vatikanom so notorične, in dunajska »Neue Freie Presse« poročata, da si je dal papež vsak večer predložiti protokole škofovskih posvetovanj o staroslovenskem bogoslužju. V tistem, dne 30. maja pa je prišel papež osebno povsem nepričakovano na zborovanje škofov. Usedel se je na predsednikov sedež in prečital zbranim škofov oster opomin, v katerem je rekel, da morajo škofe

vinteresu cerkve žrtvovati križarji naroda.

Kaj imenuje italijanski papež interes cerkve, tega pač ni težko uganiti. »Interes cerkve« mu je centralizacija, mu je vladanje latinščine in zato je zahteval, da mu morajo slovenski škofo žrtvovati korist naroda.

»Neue Freie Presse« meni, da je papež pri ti prilikah ukazal škofom, da se ne smejo o ničemer drugem posvetovati, kakor o predloženih jim desetih vprašanjih, tičočih se praktične izvedbe zloglasnih papežkih dekretov iz leta 1898. in iz leta 1900., po katerih je staroslovensko bogoslužje omejeno na posamične cerkve. Tako je papež zbranim škofom naravnost prepovedal zahtevati, da se odpravi južnim Slovanom storjenja krvica in da se jim povrne starodavni slovesno zajamčeni privilegij.

Ali je vzprido temu še dvomiti, kako izpade papeževa odločba glede staroslovenskega bogoslužja? Pač ne! Staroslovenskemu bogoslužju se naredi konec. Prepričani smo, da bo papeževa odločba sestavljena tako, da bo staroslovensko bogoslužje v nekaterih krajih, koder je še danes v navadi, vegetralo še nekaj časa, potem pa bo izdihnilo in izginilo.

Rablji slovanskega bogoslužja so svoje delo dobro opravili — vprašanje pa je, če se bodo južni Slovani, zlasti Hrvatje tudi vdalj in mirno dopustili, da se izvrši zavratni umor staroslovenskega bogoslužja.

Hrvatje, posvetnjaki in duhovniki, so resnično vneti za staroslovensko bogoslužje. Med Slovenci je večina duhovščine v taboru latinizatorjev, v taboru sovražnikov staroslovenskega bogoslužja. Resnično narodnih duhovnikov, ki so zbrani okrog župnika Vrhovnika, ni mnogo, pač pa je posvetni slovenski element vnet za staroslovensko bogoslužje. Ako hočemo rešiti starodavni privilegij, ako hočemo premagati rablje staroslovenskega bogoslužja.

Oznanila, vinteresu cerkve žrtvovati križarji naroda.

skega bogoslužja, imamo odprto samo eno pot: Hrvatje in Slovenci moramo skupno postaviti Rim pred alternativo: Ali nam povrni ugrabljene pravice ali pa pojdemo »proč od Rima«.

O tem naj premišljajo Hrvatje!

Vojna na Daljnem Vzhodu.

Kako je bil admiral Rožestvenski ujet?

O ujetju admirala Rožestvenskega se poročajo iz Tokija teleporobnosti:

Japonski torpedovki »Sasanami« in »Kagero« ste v noči 27. maja opazili dva ruska torpedna rušilca, od katerih je eden skušal odpluti, drugi pa se ni mogel več gibati. Ko so se Japonci približali, so opazili na tej ladiji spredaj belo zastavo, zadaj pa prapor rdečega križa. Bil je to »Bjedovi«, ki je imel na krovu admirala Rožestvenskega z njegovim štabom. »Bjedovi« je signalizoval, da so stroji na ladji neporabni in da mu nedostaja premoga in vode. Japonci so poslali na krov oboroženo stražo, ki bi naj sprejela kapitulacijo. Rusi so prosili Japonce, da bi admirala ne prenesli na drugo ladjo, ker je nevarno ranjen.

Japonci so ugodili prošnji z omejitvijo, da je japonska straža na ladji dobila povelje, admirala Rožestvenskega takoj umoriti, ako bi se v bližini pojavile ruske vojne ladje,

ki bi skušale »Bjedovega« zopet dobiti v svoje roke. »Bjedovega« je nato transportirala torpedovka »Sasanami«. Drugo jutro so torpedovke srečale križarko »Akaši«, ki jih je spremlila v Saseho.

O kapitulaciji admirala Nebogatova.

Listu »Corriere della Sera« se poroča iz Tokija:

Ob zori 28. maja so Japonci opazili brodovje admirala Nebogatova, ki je bilo mirno usidrano pri skalah Liancourt. Po prvem strelu so Japonci pozvali Ruse, naj se vdajo. Rusi niso odgovorili. Japonci so pri-

pluli bližje, vnovič ustrelili in ponovili poziv, naj izrože svoje ladje. Rusi, ki niso niti enkrat ustrelili, so odstranili rusko zastavo in razobesili prapor vzhajajočega solnca. Na to je prišel na krov japonske križarke »Ašima« admirал Nebogatov z dvema častnikoma. Rusi so bili v paradni uniformi; bledi kakor stena so stobili pred japonskega poveljnika in Nebogatov mu je rekel: »Prišel sem, da Vam ponudim kapitulacijo svojega brodovja.«

Poveljnik Aširo je odgovoril: »Jaz sprejemem Vašo ponudbo, da preprečim nadaljno prelivanje krvi.«

Rusi so položili svoje sablje na mizo in niso rekli niti besede. Ko so Japonci prišli na ruske ladje, so se prepričali, da je bil krov na »Orlu« ves v krvi, topovi razpočeni, tafete zlomljene.

Nered je bil strahovit. Vse je kazalo na to, da se je moštvo uprolo, izvrševali admiralove ukaze. Pomorsčaki so bili umazani in raztrgani. Oklopica »Orel« je bila 40krat zadata. Ujeti rusko brodovje so Japonci spravili v Majuro.

»Echo de Paris« pa javlja: V Vladivostok prispeli častniki z oklopnicami »Osablja« zatrjujejo, da je dognano, da je moštvo na brodovju admirala Nebogatova koj po pričetku bitke odpovedalo pokorščino in teroriziralo častnike. Admirala Felkerzama je tri dni pred bitko zadela kap. V Vladivostok je dosedaj došlo sedem ruskih ladij, med temi štiri torpedovke.

Napad na Vladivostok in Sahalin.

»Lokalanzeiger« se poroča iz Šanghaja: Po semkaj došlih poročilih prevaja Japonci veliko armado po železnici proti severu. Kam je ta armada določena, ni znano. Splošno se sodi, da nameravajo s to armado napasti Vladivostok ali pa Sahalin.

Ostanki ruskega brodovja v Manili.

Admiral Enquist je priplul 2. t. m. na krovu križarke »Avrora«

v spremstvu križark »Oleg« in »Zemčug« v Manilo na Filipinskih otokih.

Ruske ladje so poškodovane, od moštva pa jih je mnogo ranjenih. Admiral Train je dobil iz Vaingtona povelje, naj ruske križarke internira. Ruske ladje ostanejo v Manili do konca vojne.

Zgradba novega ruskega brodovja.

Iz Petrograda se poroča: V ministru vojne mornarice se posvetujejo o zgradbi novega ruskega brodovja.

Dva admirala sta že predložila tozadovne načrte. Doganal se je, da se lahko vse projektirane ladje zgradi na Ruskem. V treh letih se zgradi po tem projektu osem oklopnic v obsegu 10 do 20.000 ton, pet križark v obsegu 20.000 ton, pet križark v obsegu 10.000 ton, 60 torpednih križark, 10 torpedovk, 10 torpedovk za obrzno obrambo, 60 podmorskih čolnov in 80 rednih topničark.

Oklopnice se zgradi po vzoru Imperatorja Pavla I., križarke po zboljšanem tipu »Rosije« in »Bajanac«.

Deželni zbori.

Dunaj, 3. junija. Po daljši debati je nižjeavstrijski deželni zbor sprejel prelog kršč. socialistov glede zakonitega varstva tistim, ki se uprejo s demokratičnemu terorizmu ter vkljub proglašenemu štrajku delajo. Protiv krščansko socialnim spletkom je govoril posl. Seitz tako, da ga je deželnega maršala namestnik dvakrat pozval k redu.

Praga, 3. junija. Češki deželni zbor je nadaljeval debato o podporah vsled ujm prizadetim krajem ter predlogo po daljši debati tudi sprejel.

Češko-nemška prava.

Dunaj, 3. junija. Ministrski predsednik baron Gautsch je poklical včeraj k sebi nemške poslanke iz Moravske k posvetovanju o češkem vse-

LISTEK.

Kje naj stoji Prešernov spomenik?

V jutrišnji seji obč. sveta se definitivno odloči, kje da se postavi Prešernov spomenik. Gre za odločbo, ki bo veljala za stoletja in zato se v predvečer tega sklepa obračamo še enkrat do obč. sveta s priporočilom, naj vse dobro preudari in premisli, predno kaj sklene in naj se zaveda velikanske odgovornosti, ki jo ima pred vso slovensko javnostjo. Obč. svet se že sila dolgo ni bavil z nobeno stvarjo, za katero bi se bilo občinstvo tako zanimalo, kakor sedaj. In temu se ni čuditi, saj se gre za spomenik največjemu slovenskemu pesniku, za največji in najlepši spomenik, kar jih je doslej postavil slovenski narod.

Ljubljana nima dosti prostorov, ki so primerni za spomenike. Edini prostori, kjer je sploh mogoče postaviti kak spomenik, so: trg pred

»Mestnim domom«, park pred južno palačo, park nasproti »Narodnemu domu«, park pred muzejem, Križevniški trg, Kongresni trg, »Zvezda« in — Marijin trg.

V tem smo vse edini, da se Prešernov spomenik ne sme postaviti na kak zapuščen ali samoten kraj, Prešernov spomenik mora stati na najlepšem in najzivahnejšem prostoru, kar jih ima Ljubljana, samo da je ta prostor tudi primeren.

Muzejski park, Bleiweisov park in Križevniški trg torej sploh ne pridejo v poštev. Trg pred »Mestnim domom« je dovolj prostoren in ima prijazno ozadje, ali okolica ni ravno primerna. Sicer pa stoji v bližini Vodnikov spomenik in to vendar ne gre, da bi bila dva velika spomenika tako blizu skupaj, ko drugod skoraj nikakih spomenikov ni.

Na Kongresni trg ne kaže postaviti spomenika, o tem se je vsakdo prepričal, ko je tam stal šablon. Spomenik bi tam ne prišel do veljave in bi vrh tega zaprl lep razgled na impozantno nunsко cerkev.

Ostanejo nam torej: park pred

justično palačo, Marijin trg in »Zvezda«.

Jako mnogo ljudi je vnetih za park pred justično palačo. Gotovo je, da je to eden najlepših prostorov v Ljubljani in da ima precej veliko prihodnost, kadar bo vsa okolica zazidana. A spada li Prešernov spomenik na ta prostor, to je drugo vprašanje.

Kakor redeno, hočemo vse, naj stoji Prešernov spomenik na prostoru, kjer je živahan promet. Prešernov spomenik bodi nekak »Wahrzeichen« Ljubljane. Stoji naj na prostoru, kjer ga mora vsakdo videti, kdor pride v Ljubljano. Tak prostor pa ni park pred justično palačo. Če bi se spomenik postavil sredi parka,

bi ga v nekaj letih popolnoma začrila drevesa. Tudi daje justična palača vsemu trgu svoj poseben značaj. Tam okoli hodijo večinoma samo ljudje, ki imajo opravkov pri sodniji. Posebne živahnosti in življenja ne bo okrog justične palače nikdar. Za cesarjev spomenik je ta prostor z osirom na značaj, ki mu daje justična palača, prav prime-

ren, zlasti ker bo cesarjev spomenik narejen tako, da se mora postaviti v kak park, ali za Prešernov spomenik ne. Če bi stal tam Prešernov spomenik, bi nepoučen človek lahko mislil, da je to kak znamenit sodnik ali velik pravnik; slovenski narod pa je postavil spomenik pesniku Prešernu, ne advokatu Prešernu. Če pogleda kdo Valvazorjev spomenik, ve takoj, da je moral biti kak znamenit, kjer stoji pred muzejem; če bi stal taistni Valvazorjev spomenik pred vojašino, bi pa vsakdo mislil, da je bil Valvazor kak general. Tako vpliva značaj prostora in zato se kar ne moremo ogreti za to, da bi Prešernov spomenik stal pred justično palačo.

Izreči pa se moramo tudi proti temu, da bi se Prešernov spomenik postavil na Marijin trg, kajti ta trg absolutno ni primeren za ta spomenik. Res, da je tu največ življenja in največ prometa, a to je tudi edino, kar govori, da se postavi semkaj Prešernov spomenik. Vse drugo govori proti temu!

Kdor pride danes iz Špitalskih ulic, ima krasen razgled na francosko cerkev, proti Prešernovi ulici in proti hotelu Union; kdor pride od druge strani ima isto tako krasen razgled na most in na Špitalske ulice z gradom v ozadju. Ta razgled bi se pokvaril, če bi se Prešernov spomenik postavil v kot Mayerjeve hiše. Zaprt bi bil razgled in

Marijin trg je danes krasen. S tem, da sta se podrli Schifferjeva hiša in Mayerjeva lekarna, se je tu dobilo nekaj več zraka, nekaj prostora in so se odprle različne perspektive. V primeri z veličastno frančiškansko cerkvijo je pa trg še vedno premajhen, je tam okrog še premalo prostora in škoda, da ne stoji frančiškanska cerkev kakih deset metrov bolj zadaj. Sicer je danes nepotrebno misliti, kako naj se trg poveča, gotovo se pa ne sme dopustiti, da se ta trg z velikim spomenikom prenapolni in estetično pokvari.

Zarnik. Preglednikom računov sta izvoljena gg. Galle in Merla k. — **Sankcijoniran zakon.** Včerajšnja »Wiener Zeitung« pričuje zakon z dne 23. maja 1905 s katerim se podaljša rok, v katerem je more doseči 25letna davčna prostost za poslopnja, ki so bila poškodovana od potresa 1895 v okrožju mestne občine ljubljanske ter v okraju na Kranjskem in Stajerskem, do včetega 2. julija 1910 in rok, v katerem se more doseči 18letna davčna prostost za nova in prezidana poslopnja v okrožju mestne občine ljubljanske, do včetega 2. julija 1908. Zakon je stopil s 3. junijem v veljavo.

— **Pevsko društvo „Slatko“** je priredilo včeraj popoldne na Koslerjevem vrtu ljudsko veselico, katero je posetilo nad 700 oseb. »Ljubljanska društ. godba« je vse točke izvršila tako dobro, da je žela mnogo burnega plavzja in morala več točk dodati, pевski bor je pa tudi prav častno rešil svojo nalogu. Keglanje na dobitke, redolov, šaljiva pošta, koriandoli, imetalni ogenj in ples: vse to je hibritno izborna zabava, da se je vso vmeno udalo neprisiljenemu zaveseljevanju.

— **Poročil** se je danes živinodravnik gospod Viktor Zajc z gozpisom Elizo Žitkovo na Vrhniku. Cestimo!

— **Gospod Dragotin Hribar** sam z ozirom na notico »Ne m'čur z Kamnikom«, pričebeno v sobotni teviki našega lista, poroča, da njegov potnik Adolf Högenwart je daje časa potuje po Istri in Dalmaciji, da torej ni mogel biti 1. t. m. navzoč pri nemškonacijski slavnosti v Domžalah. Ker hočemo nikomur delati krivide, konstatujemo to resnici na ljubo!

— **Društvo učiteljev in šolskih prijateljev okraja ljubljanske okolice** ima svojo davno skupščino dne 8. junija ob 10. tri dopoldne v hotelu pri »Struklju«. Med drugimi tečkami je tudi predavanje gđč. Jerice Zemlianove o gozdinjavju v ponavljališču.

— **Obč. odbor v Mengšu** je imenoval v nedeljo teden pisatelja Janeza Trdina, ondutnega rojaka, povodom 75letnice njegovega rojstva lastnim članom.

— **Požar.** Dne 1. t. m. ko so Tirolci v Domžalah obhajali blagovljjenje — neblagoslovjene zastave, nastal je v Jaršah ogenj, pri katerem je pogorela štiri poslopnja! Za varstvo zaborakdiranih Tirolcev in došlih temurjev nastavilo se je v Domžalah jako mnoga žandarmerije. A žalobog ob 2. uri, ko je nastal omenjeni ogenj, odpislala sta se na lice mesta samo dva stražnika in še ta sta bila tuje, nista nikogar poznala, ko tudi nista imela nobene informacije radi dobitve vdve i. t. d. Neodpustljivo je, da se voda iz takovane Mlinščice vsako soboto zvečer pusti v strugo Bistrice, radi tega nista mogli požarni brambi z Mengša in Domžala svoje naloge tako izvršiti, takor bi jo drugače; vzdol temu jima gre popolna hvala. Vsi pogorelci, kateri so bili zavarovani pri »Banki Slavije« za tako male svete, se priporočajo vsem dobrodelenjnikom.

— **Zdravniška komisija kopališča Toplice na Dolenjskem** čuti nujno potrebo, da poda kopališkim gostom, ki so iskali tukaj pomoči, glede raznih poročil o miliariji v novomeškem okraju slediča pojasnila: Epidemija miliarije v novomeškem okraju je ugasnila. V kopališču »Toplice« epidemije sploh ni bilo, ampak poznala se je samo v krajevno tako obširni občini topliški. Oboleli so samo taki ljudje, ki se pečajo z delom na polju. Boljše situirani slojevi bolezni ne obiskala, tako da se za časa epidemije za kopališke goste ni bilo nikake nevarnosti. Sedaj, ko je epidemija prenehala, je tudi zadnja misel o kakih nevarnostih izginila. Gospod dr. Krajec, ki je bil od deželne vlade sem poslan, da vseled tega tudi odšel, in vladu je preklicala vse zdravstvene naredbe, ki se na epidemijo nanašajo. Ravnotako sta tudi prof. dr. Ortner z Dunaja in docent dr. Scholz iz Grada, ki sta bila tukaj, da proučjujeta bolezen, takoj zapustila okrožje, ker je epidemija ponehala. Bilo bi zares neumestno in škodljivo, ako bi se bolniki, ki bi zamogli dobiti zopet zdravje v naših zdravilnih vrečkah, bali vsled previleke previdnosti, Toplice obiskati. — Zdravniška komisija.

— **Slika iz Belokrajine.** V Metliki so se v večjo čast in slavo božjo klerikalci med seboj prav fulminantno pokazali. V mestu vegetira namreč malo klerikalna posojilnica, tudi ena tistih gob, ki je zrasla na požlindraném močvirju za Slovence tako vzveličevalne gospodarske organizacije. Radi te posojilnice baš pa se je rodila med klerikalci stranka v stranki in prošlo nedeljo so se prvič med seboj oficjalno udarili. Zgoraj navedena posojilnica je imela ta dan svoj občni zbor. Pred zborovanjem

že se je govorilo med najrnejšimi nadimi vranami, da vrtejo iz odbora tri najpoštenejše, kar jih je sploh v starem odboru bilo, ker pa ima stari pregovor: »Kdo drugim jamo koplj, sam vanjo padaš še veljavo in pravomoč, hotela je bridka usoda, da so frieli z velikansko večino glasov iz odbora ravno tisti junaki, ki so bili najbolj prepričani, da bodo voljeni. Najprvo je pal divni naš upravnik nemškega viteškega reda, prevršenem gospod Davorinšek. Ta mož drži namreč toliko na sebe, da je hotel terorizirati vse, kar je v klerikalni stranki, z denarjem posojilnice pa delati tako, da bi ista mesto dobila kmalu iskušala deficit. Kmetje pa so to spoznali in pri volitvi odbora postavili lepega Davorinška domišljave kosti na cesto. Pljuval je sicer prezej od jeze in se hudo jezil nad »nezavednostjo našega kmeta, — a vse ni pomagalo nič. Mož je dobil od lastne stranke prekrasno klofuto. Tako je padla prva korifeja. Drugi mrtvec je naš srčan kaplan Strajhar. Ta mož je res priden v službi za škofovo politiko. Teda vam kot zajec, oblezle slednjo seliko kočo, ako se gre za to, vadržati kaj klerikalnega ali pa pridobiti za klerikalnega novega. Lep dolg frak ima in kadar se v sveti svoji navdušenosti za vzeseno stvar škofa Toneta spusti v »švung«, fré zadnji deli fraka kakor lastavičji rep, obraz pa se mu sveti, da je veselje gledati ga. A vendar je tudi njega zasegla kruta moč nesreča. Pri volitvi so ga tako neusmiljeno natirali iz odbora posojilnice, da je koncem volitve s skrivnostno tužnim glasom vzdihnil: »Oh, kaj bo pa zdaj!« To mlado poprežje živi namreč v domišljiji, da je on edino poklican komandirati v Metliki. Za sedaj so mu enkrat kmetje pokazali figo, med boljšimi meščani ga pa itak nikdo ne pogleda. Mož sameva ter posebno sedaj lahko spi spanje pravičnega na lavorkah škofove politike. Tretja žrtev zadnjih volitev pri klerikalni posojilnici pa je bil nežni naš Martinek iz Rosalnic. Ta mož ima kot specijalito zajemto, da vse zna. Fačkično je sicer duševno precej omejen ker duševno njegovo obzorje ne presegajo moje »kunštost« navadnega kmeta, toda to kar mu manjka v možganih, kril je doslej s plaščem iskrene pobožnosti in tako dosegel pri farjih velik ugled. Pri zadnji volitvi pa se je pokazalo, da tudi farški glas ne seže direktno do nebes, — in tako stope sedaj ti trije klerikalni glavarji v lepi bratski vzajemnosti pred posojilnico na cesti in študirajo nevhaležnost vesoljnega človeštva. Vsakega Belokrancja pa veseli videti dejstvo, da so te najhujše krčade lastni pristaši iztirali iz odbora klerikalne posojilnice. Sicer ta posojilnica proti napredni »Prvi dolenski posojilnici« v Metliki itak ne pride v poslov, a iz celega izida zadnjega občnega zборa je uvideti, da tudi naš kmet nasproti prepotentnemu popu in raznimi farškim podrepnikom zna pokazati zobe — in to smo hoteli konstatirati.

— **Rezar.** V občini Sv. Križ skraj Radče je nastopal ob 18. do 21. maja neki človek kot rezar. Svojo »umetnost« je pokazal na 10 prešidil, ki so pa vse poginili in tako nopravil 8 posestnikom 570 K škode. Dejal je, da se piše Potočnik.

— **Junaki.** 1. t. m. zvečer so pod gorami v Idriji širje neznaniani piani fantje napadli učenca ondutne gozdarske šole Antona Handlovškega. Prijeli so ga za vrat in ga trdo držali, eden ga je pa z nožem suval v hrbot, v desno nogo in lev roko. Hoteli so ga vreči v reko Idrijo, pa se jim ni posrečilo. Po znoje so se spopadli z več učenci gozdarske šole.

— **Vipavska železnica.** Upravnemu svetu vipavske železnice se je dovolilo za dobo enega leta, da začne s tehničnimi pripravami za cokotirno železnično od Ajdovščine do Vipava v Št. Vid.

— **V Muro je padel in utonil v Ljubnem rudar Josip Kosmač.**

— **Premožen posestnik — berac.** Goriška policija je prijela premožnega posestnika Jos. Dornika iz Dornberga, ker je po mestu od hiše do hiše beracil. Imel je že naberačenega drobiča nad 10. kron.

— **Neprevidnost.** Dalmatinec Jernej Skrabčić se je hotel iz Trsta poljeti v Ameriko. V neki hiši si je pred odhodom parnika najel posteljo in pustil tam svoj krovček s precej donarjem brez vsakega varstva. Ko je hotel v soboto prešteti svoje imetje, zapazil je v svoj strah, da je krovček izginil in z njim 10.000 K vsebine.

— **Društvo svobodomiselnih slovenskih akademikov „Sava“** na Dunaju priredi svoj III. redni občni zbor v torek 6. junija v restavraciji »Krantzstofel« I. Rathaus strasse 21 s sledenim dnevnim redom: 1.) Čitanje zapisnika. 2.) Poročilo od-

borovo. 3.) Slučajnosti. Začetek ob 8. uri zvečer. Slobodomiselni slovanski gostje dobodošči.

— **Nedeljska kronika.** Huda sobotna vročina, sobota sama in še prvi dnevi v mesecu, so na nekatere možgane hudo vplivali. Že pozno v noči si čul iz raznih lokalov veselo petje in ko so bili ti zaprti, se je to v mnogih učlicah ponavljalo z vriskanjem. Ko so pa ponočnjaki semtretja zagledali »moža pravice«, so potihnili ali pa tekli, kar so jih nesle pete. Upadel jim je pogum in šli so potem mirni na svoje domove. »Pri nas je koraja, pri vas je pa ni,« sta misila ključarska poslovnica Ivan Jenček in Fran Andlovavec kakor tudi pečar Ivan Oblak ter na Tržaški cesti srečavši delavca Ivana Škrjanca začeli tega po tleh neusmiljeno premetavati in ga suvati. Andlovec je zadobil eno z nožem in ko je »zasijal« izza vogla luna, sta jo dva popihala, dva pa sta padla v okrilje boginje Hermandrite, ki ju je po legitimovanju zopet odpustila iz svojega »kraljestva«. Mirna sta bila potem, ko sta zopet prisila v »to dolino solz« na Tržaško cesto.

— Potnik Gabrijel W. se je na Dunajski cesti okoli 12. ure ponocni pogovarjal z neko damo. Mimo jo prišek zasebnik Jožef K. Ko je bil K. že oddaljen, je začel nekaj godrnjati. W. pa mrmljanje nič ne ugaja in je je preprečil s tem, da je skočil za K. in ga taho treščil ob tla, da so ga morali z izvoščkom prepeljati domov. Konstatovalo se bode je li K. težko ali lahko telesno poškodovan. W. pa bode sodišče povedalo, da morajo njegova tanka učesa včasih biti zadovoljna tudi z mrmljanjem, kajti sicer se pride na ričet. — Draginja salate je vobče znana. Revnješki sloji si pomagajo s tem, da »prihranjajo« posestnikom delo in jo gredo sami trgt, s čimer se pa Krakovčanke nočjo sprijaznit in so vsled tega v sobotu ponoči poslale salato »vahtat« tri svoje može. Okoli 10. ure se jim poželjivo zasvetijo oči. Zagledali so na njivu neko črno prikazan, za katere so jo ubrali in s pravim triumfom priveli na policijsko stražnico, kjer je ženska začela možake milo prositi odpuščanja. Zmagonsko so potegnili iz njenega kriha corpus delicti in ji s tem — nartala je bila revica namreč za 16. vinarjev salate, katero je hotela drugi dan použiti za kosilce — dokazali tatvino. Ker se je pa dognalo, da je res ubožna, so ji odpustili. Res hudo je v času draginje za posestnika, a še hujše za reveža. Krakovci pripovedujejo, da jim manjka po njivah na Mirju mnogo salate. — V šipe neke hiše v Trnovskih ulicah se je bila zadelna neka kolesarica in tri ubila. Ko je rekla stranki, da naj jih da popraviti, jih bode že plačala, se je usdelila na kolo in odričala s svojim spremlevalem. — Sinoči so se bili sprli v neki gostilni na Igrškem trgu gostje. Gostilničar jim je bil namreč podaril sodček pive, ki so je slastno popili. Hlapce Ivan Kregar je začel pa postajati hud in ko je viden, da jih ne zmaga s prostro roko, je tekel v hlev po vle in prišel z njimi nazaj med goste. Ko so mu pa ti vle vzeli in ga postavili pod kap, se je ta zunaj razkoračil in vplil: »Tu imaš moje srce!« Gosti pa niso marali njegovega srca, ampak so šli nazaj skrat pivo, ker je bil pa Kregar brez vil, si ni upal nazaj, marveč je moral žejen oditi domov. — Sinoči je pridrvil po Trnovskem pristanu neki kolesar in zadel v voz fijakarja Lekšeta. Padel je in se udaril z glavo ob kočijsko stopnjico ter se na glavi močno poškodoval. Skočil je brž na kolo in se odpeljal s krvavo glavo. Kroniko moramo zaključiti z žalostnim slučajem. Posestnika Jožefa Hočevanje iz Grada pri Metliki je prišla včeraj v deželno bolnišnico kropit svojega sina z 9 let starim Jakobom. Ta se ji je nekje v mestu izgubil in ga še do danes niso našli. Deček ima modrikasto obleko, daljši suknjič in zelen klobuk. Sirota je komaj izročila svojega prvega sina materi zemlji, mora pa plakajoča iskati po mestu še drugega. Kdor bi ga našel, naj takoj naznani pristojnemu oblastvu, da reši ubogo mater hudi skrb.

— **Ustrelil** se je danes do poldne samski natakar g. Karel Šančkar, rojen 16. julija 1871 v Tomidiju in tudi tja pristojen. Zadal si je tri strele v srce. Pokojnik je bil začlanjen mladenič in se je že tri leta boril z neko notranjo boleznično po kliniki in ravnih bolnišnicah, (17krat) toda zmanj. Komaj je nastopal službo, že je moral v posteljo. Zapustil je sledenje: »Bog mi oprosti ta korak, kajti trpeti ne morem več. Že tri leta se borim z boleznično, toda vse zastonji. Izpostavljen sem bil največji revščini in sloveškemu brezobziru. Edino kar sem hotel še doseči je bilo, da bi poplačal dolgovne, toda ni šlo.« Pred 14 dnevi je nastopal mesto plačilnega natakarja v nekem manjšem mestu, toda kruta usoda ga je zopet prignala v bolnišnico, kjer je tudi storil nearečeno smrt. Lahka mu zemlja!

— **Dvakrat učel, dvakrat prijet.** Pod tem naslovom smo počeli nedavno, kako je neki trgov-

ski vajence Jos. Resch kradel blago svojemu gospodarju. Napročeni v to, konstatujemo, da ta Resch ni identičen z Josipom Reschem, sinom Karla Rescha, vodje kartonarne tovarne v Mengšu.

— **Tatvina.** Gostilničarji ge. Mariji Kovačovi na Dolenjski cesti št. 5 je bilo od dne 24. m. m. pa do 4. t. m. ukradenega 60 litrov belega vina, vrednega 56 K 40 vin, 50 litrov rdečega vina, vrednega 40 K, za 1 K 20 vin. Damen-cigaret, 3 portorice, klobasa, za 80 vin. pisalnega papirja in kuvert, igralne karte, vredne 64 vin, žensko krilo, salamo, vredno 2 K 20 vin, škarje z napisom »Sollinger«, vredne 2 K in za 1 K 70 vin. telešega mesa. Tat je še neznan.

— **Utopljenec** sta potegnila iz Ljubljane pri Sv. Jakoba mostu žrelijevi Jožef Krapež in delavec Fran Čuden. Agnosirali so ga za 55letnega kočarja Franca Sebenika iz Kožarje, katerega že kakih 14 dni pogrešajo. Utopljenec je ležal najbrže že ves čas, kar ga pogrešajo, v vodi in ga je moralna pristnosti do mostu narasla Ljubljana. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

— **Obesil** se je danes zjutraj na hlevu na Vodmatškem trgu št. 7 36letni delavec Anton Malenšek, prisoten v Št. Vid nad Ljubljano. Na vedenec je bil do meseca aprila v blaznici in se mu je gotovo bil zopet omražen. Tudi tega truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

— **Pri današnjem naknadnem naboru** je bilo v »Mestnem domu potrjenih 8 mladeničev.

— **Delavško gibanje.** Včeraj se je odpeljalo iz Kočevja v Budimpešto 51 Macedonov, 10 Hrvatov je šlo v Heb, 7 v Podbrdo, 20 se jih je pripeljalo iz Hrušice. — V soboto je šlo v Ameriko 10 Slovencev, načaj je pa prišlo 6 Kočevjarjev. V Heb je šlo 25 rudokopov, v Ljubno 13, v Inomost 25, v Hrušico 20, na Jesenice pa 18 Hrvatov, načaj pa je prišlo 30 Ogov in 20 Macedonov.

— **Izgubljene in najdene reči.** Na južnem kolodvoru je bilo najdenega, oziroma izgubljenega 2 kg sladkorja, dva dežnika, črne rokavice, zaklenjen kovček in vreča stare obleke. — Izgubil je nadalje g. Ivan Žrimec denarino v vsebino 13 kron 60 vin. — Neka dama je izgubila malo zlato brož z brillantom in modrim kamenom, vredno 240 K. — Načaj je dajal I. državne gimnazije Alojzij Vrtačnik zlato vratno veriščo.

— **Tujiči v Ljubljani.** Meseca maja t. l. je došlo v Ljubljano 4040 tujev — 809 več kot prejšnji mesec in 1129 več kot v istem mesecu leta. Od teh se jih je nastanilo v hotelu: »pri Slonu« 988, »pri Maliču« 590, »pri Lloyd« 424, »pri južnem kolodvoru« 244, »pri avstr. cesarju« 190, »pri Štruklju« 124, »Ilirija« 216, »pri Grajzaru« 99, »pri bay. dvoru« 177, v ostalih gostilnah in prenočiščih pa 988.

— **Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine Ljubljanske** od

točke: a) prvo čitanje zakona o zvišanju duhovskih plač, b) tri predloge glede železnic, c) imunitetna zadeva dr. Tavčarja. Nemški nacionalci vložen ujnjiv predlog zastran dogodkov v Domžalah.

Budimpešta 5. junija. Po-slanska zbornica pojde jutri na počitnice.

Budimpešta 5. janija. V po-slanskih krogih je dolga konfrenca fcm. Fejervaryja z dr. Wekerlom obudila veliko senzacio. Kombinira se, da skuša Fejervary pridobiti Wekerla, da bi stopil v njegovo ministrstvo.

Skadar 5. junija. Škoda, ki jo je provzrcil potres, je strahovita. Mesto je uničeno 90% vseh poslopij je potres popolnoma porušil, ostale hiše so pa tako poškodovane, da morajo ljudje prebivati v šotorih. 105 oseb je bilo ubitih, ranjenih pa je trikrat toliko.

Petrograd 5. junija. General Trepov je imenovan pomočnikom ministra notranjih del in zapovednikom vsega ruskega orčništva, ostane pa obenem tudi generalni guverner Petrograda.

Pariz 5. junija. Španski kralj Alfonzo je odpotoval iz Pariza.

Rusko-japonska vojna.

Berolin 5. junija. Iz Petrograda se poroča, da se je pomnoženi ministrski svet izrekel za nadaljevanje vojne in da je car ta sklep odobril. Zatrjuje se dalje, da je ministarski svet sklenil, sklicati narodni zastop v namen, da bi ta zastop v imenu ruskega naroda sankcioniral nadaljevanje vojne.

London 5. junija. Iz Tokio se poroča, da je admiral Togo obiskal v Sasehu ranjenega admirala Rožestvenskega.

Gospodarstvo.

Spošno kreditno društvo v Ljubljani. Bilance koncem I. 1904. 1.517.339 K 73 h, in sicer: Aktiva: Menice 142.935 K 47 h, hipoteke 431.807 K 36 h, zastavna pisma 828.571 K 23 h, efekti 15.349 K 70 v, blagajna 16.377 K 74 h, obresti 24.087 K 19 h, inventar 2778 K 34 h. Pasiva: Deleži 93.117 K 30 v, vloge 1.314.011 K 41 h, rezervni zaklad 16.620 K 22 h, čisti dobitek 6629 K 17 h, denarni promet leta 1904 7.476.521 K 72 h. Denarni promet meseca maja 1905: Sprejemki 245.729 K 72 h, izdatki 242.110 K 89 h. Skupaj 487.840 K 61 h. Promet od 1. januvarja 1905 do 38. na 1905: Prejemki 1.229.302 K 39 h, izdatki 1.225.683 K 55 h. Skupaj 2.454.985 K 93 h.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu maju 1905 je 211 strank vložilo 113.862 K 42 h, 180 strank vzdignilo 85.414 K 05 h, 13 strankam se je izplačalo posojil 28.206 K, denarni promet 472.610 K 32 h.

Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu maju 1905 je 264 strank vložilo 185.087 K 17 h, 292 strank vzdignilo 102.859 K 16 h, torej več vložilo 82.228 K 01 h, 16 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil 65.340 K, 189 meni se je ekomptovalo za 88.727 K, stanje vlog 2.701.491 K 11 h, denarni promet 621.806 K 37 h. Vseh strank je bilo 1178.

Pri mestni hranilnici v Črnomlju se je v mesecu maju t. l. vložilo na hranilne knjižice 58.295 K 06 v, dvignilo pa 11.676 K, stanje vlog 114.346 K 59 v, hipotečnih posojil izplačalo 47.870 K, menic ekomptovalo 7730 K. vseh prejemkov je bilo 60.928 K 82 v, izdatkov pa 67.343 K 37 v, ves denarni promet 128.272 K 19 v.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 806.2. Srednji sravnji tlak 728.6 mm

Junij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
3. 8. zv.	738.7	18.4	brevvetr.	jasno	
4. 7. zj.	739.2	14.6	sl. vzhod	jasno	
5. 2. pop.	737.8	27.0	p. m. jvzh	skoro jasno	
6. 8. zv.	737.9	19.5	sl. vzhod	jasno	
7. 7. zj.	737.9	15.2	sl. jvzh	jasno	
8. 2. pop.	735.7	26.7	sl. jvzh	del. jasno	

Srednja temperatura sobote in nedelje: 19.3° in 20.4°, normale: 18.3° in 18.4°. Mokrina v 24 urah: 0.2 mm in 0.0 mm.

Borzna poročila.

Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurzi dnu, borse 4. junija 1905.

Naložbeni papirji.

	Denar	Blago
4% / majeva renta	100.60	100.80
4% / srebrna renta	100.40	100.60
4% / avstr. kronска renta	97.75	97.95
4% / " zlata	119.90	120.10
4% / ogrska kronška	97.75	97.95
4% / " zlata	118. —	118.20
4% / posejilo dežele Kranjske	99.50	101. —
4% / posejilo mesta Splet	100.60	101.60
4% / " Zadar	100. —	100. —
4% / bos.-herce. žel. pos. 1902	101.65	102.60
4% / dežka dež. banka k. o.	100.25	100.65
4% / " ž. o.	100.25	100.45
4% / zast. pisma gal. d. hip. b.	101.10	102.10
4% / pešt. kom. k. o.	107.65	108.65
4% / zast. pisma Innerst. hr.	100.50	101.50
4% / " ogrske sen. dež. hr.	100. —	101.10
4% / z. pis. ogr. hip. ban.	100.75	101.75
4% / obl. ogr. lokalnih žel. leznje d. dr.	100. —	101. —
4% / obl. češke ind. banke	100.75	101.75
4% / prior. Trst-Poreč lok. žel.	99. —	—
4% / prior. dol. žel.	99.50	100. —
4% / " Juž. žel. kup. 1/1	321.25	323.25
4% / avst. pos. žel. p. o.	100.55	101.85

Srečke od 1. 1860/ . . . . .

159. — 161. —

290. — 295. —

169.75 171.75

80.7. 314. —

307. — 314. —

276.50 282. —

106. — 112.50

143. — 144. —

26.70 27.70

485. — 495. —

78. — 83.50

59. — 97. —

66. — 72.30

57.75 59.75

28. — 38.60

64. — 68. —

75. — 81.50

642. — 551. —

Dežnice . . . . .

88.40 89.40

663.50 664.50

1648. — 1658. —

661.50 662.50

776.50 777.50

246. — 246.50

648. — 652. —

524. — 525. —

2650. — 2654. —

550. — 551. —

280. — 282. —

636. — 610. —

173. — 177. —

Vainete . . . . .

11.32 11.37

19.10 19.13

23.47 23.63

Sovereigns . . . . .

23.96 24.04

Marke . . . . .

117.27 117.47

Laški bankovei . . . . .

95.45 95.65

Bublji . . . . .

253.25 254. —

4.84 5. —

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 5. junija 1905.

Termín.

10 franki . . . . .

19.10 19.13

10 marke . . . . .

23.47 23.63

Sovereigns . . . . .

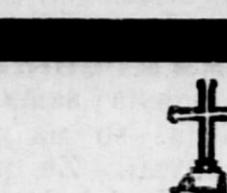
23.96 24.04

Marke . . . . .

117.27 117.47

Efektiw.

Nespremenjeno.

Josip Draška, c. kr. dvorni svetnik v p. naznačanja v lastnem in v imenu svojih otrok Josipa in Ane prežalostnim srcem vest o smrti svoje iskreno ljubljene hčere oziroma sestre, gospodične

ki je danes ob dveh ponoči po dolgotrajni bolezni mirno zaspala v Gosподru.

Zemeljski ostanki predstreže po-konjice se bodo prepeljali v torek, 6. t. m. ob polu 10. uri dopoldne iz hiše žalosti Dvorski trg št. 1 na južnem kolodvoru in tam v Radovljico, kjer bo ob štirih popoldne pokop na ondotnem pokopališču.

Sv. zadušne maše se bodo služile v tukajšnji farni cerkvi Marijinega Oznanjenja v Radovljici.

Pokojnico priporočamo blagemu spominu.

V Ljubljani, 4. junija 1905.

Išče se prodajalka

mešane stroke za filialko na deželi, večja slovenskega in nemškega jezika, stara od 30–40 let. Kavci je zmožne imajo prednost. Plača po dogovoru.

Kje — pove upravnijo "Slov. Naroda".

1771–3